

Todorov: «Els homes no són lliures»

14 reflexions del filòsof, que deia que «cadascú té les seves cegueses»

Tzvetan Todorov va néixer l'1 de març del 1939 a Sofia i va morir el 7 de febrer del 2017 a París. El 1963 es va instal·lar a la capital francesa, on va estudiar filosofia del llenguatge i va anar obrint el seu camp d'interessos cap a l'art, la filosofia i la història de les idees i les mentalitats. El recordem llegint-ne 14 reflexions extretes del llibre de converses *Entendre el món* (<http://www.arcadia-editorial.com/llibre.php?id=51>), de Carles Capdevila.

Foto: Youtube

1. Vivim en democràcies liberals, que asseguruen un poder acordat amb el poble i també la llibertat i la protecció dels individus, però si separem la primera meitat d'això es transforma en la guerra dels individus contra la democràcia, perquè la democràcia hauria d'implicar un cert poder del poble.
2. El poble vota cada cinc anys i escull uns representants, però són uns titelles, s'omplen les butxaques perquè no tenen res més a fer. Són totes aquestes històries de corrupció i de favoritisme

que veiem. En què poden influenciar positivament els representants sobre el destí del poble? No hi ha dubte que de no gaires maneres, ja que l'economia, que és una gran part, ha sigut sostreta de l'acció de govern i, per tant, dels parlaments, de les diferents expressions de la voluntat popular.

3. No sé cap on es va, però sí que és un moment amenaçador en què la democràcia pateix atacs que venen dels que la reclamen i que, en nom de la democràcia, la posen en perill.

4. La llibertat ha d'estar limitada per la voluntat comuna. Això no vol dir suprimir-la -com es feia en els règims totalitaris en els quals vaig créixer, on no hi havia llibertat-, però sí que vol dir un just equilibri entre les dues.

5. Un govern global és una utopia impossible i nefasta, però jo voldria una integració europea més gran i una Europa que no es decideixi pels governs, sinó pel poble.

6. L'ésser humà és plàstic, manejable, no està tancat en una direcció. De fet, això ho observem al voltant nostre: uns individus que potser eren criminals, potser eren molt imperfectes en el seu comportament i que, per unes raons X -perquè han sigut pares, per exemple-, han entès que també s'havia de protegir els febles i han canviat. El canvi de l'individu és possible i el mateix passa amb les societats.

7. El que és bo és inaccessible però el millor es pot obtenir. En francès existeix un proverbi que diu: «El millor és l'enemic del bo», que vol dir: «Si vostè està content amb aquest canapè, no vagi a buscar un altre canapè encara millor que aquest». Però jo diria que és el bo el que és enemic del millor, perquè el bo és un somni, ser bo, ser perfecte. Mentre que millorar la situació sí que és possible.

8. Cal transformar els nostres òrgans democràtics. Potser la transició la farem cap a això.

9. L'ecologia, evidentment, forma part d'aquesta transició, perquè creiem que la Terra era infinita i els recursos de la terra i del mar no s'acabarien mai, i ara sabem que si volem protegir els nostres fills i néts també cal protegir i preservar la natura.

10. Els homes no són lliures. Podem anar a casa seva però ells no poden venir a casa nostra. No s'haurien de construir murs cada vegada més alts i no s'hauria de no deixar entrar els pobres que puguen en embarcacions podrides per arribar a les Canàries o a les illes italianes del Mediterrani. Trobo que és una crueltat extraordinària. Per què marxen? Perquè la vida a casa seva és desesperada. Per tant, si volem fer alguna cosa, sobretot s'ha d'ajudar a millorar el desenvolupament d'Àfrica. S'ha d'anar més enllà d'aquests murs.

11. Les humanitats no es poden conèixer sense fer servir un instrument de comprensió, i aquest instrument no és un termòmetre, és l'esperit humà. Per tant, el que som està implicat en el que fem, en el que coneixem.

12. Qui no és humanista? Estimem l'ésser humà, reconeixem la igualtat dels éssers humans, creiem en una certa llibertat, de la qual disposem.

13. Procuro ser moderat, però cadascú també té les seves pròpies cegueses, i no crec que sigui una persona extralúcida, continuo equivocant-me.

14. Una de les millors coses del segle xx és haver alliberat els homes d'aquest prejudici que diu que els nens són assumpte de les dones. Consagrar-se una mica més als nens, participar en la seva vida, ocupar-se d'ells, donar-los amor. Han sigut les hores més enriquidores de la meua vida, no me'n penedeixo gens ni mica. Què hauria fet millor en lloc d'educar els meus tres fills? Hauria escrit un altre llibre? Si ja n'he escrit prou!

**Entendre el món
amb onze pensadors
contemporanis**

Carles Capdevila

**Zygmunt Bauman
John Gray
Ágnes Heller
Alain Touraine
Judith Butler
Saskia Sassen
Jeremy Rifkin
Seyla Benhabib
Richard Sennett
Tzvetan Todorov
George Steiner**

A R C À D I A

Entendre el món (<http://www.arcadia-editorial.com/livre.php?id=51>)

© Carles Capdevila
© Arcàdia Editorial, 2015